

۸۱۲

تورا است معجزه در کف ز ساحران مهراس

یادداشت تحلیلی درباره

معجزه عصای حضرت موسی (ع)

تورا است معجزه در کف ز ساحران مهراس

عصا سفین کن و انبیا هم از دها مگیر
عیوبع

حذف موازی‌کاری از صنعت داروسازی؛ تسهیل در صدور پروانه و تولید

سپهرغرب، گروه سلامت: سرپرست اداره کل امور فرآورده‌های طبیعی، سنتی و مکمل سازمان غذا و دارو، از گام بلند سازمان غذا و دارو در جهت تسهیل تولید محصولات جدید در شرکت‌های داروسازی خبر داد. علیرضا رستمی گفت: تلاش ما بر این است که مزیات رهبری در امر جهش تولید یا مشارکت مردم را جامعه عمل بپوشانیم، لذا با تدبیر ریاست سازمان، مقررات تسهیل شده جدیدی در صدور پروانه تأسیس واحد تولیدی فرآورده‌های طبیعی، سنتی و مکمل ابلاغ کردیم. وی توضیح داد: اگر خط تولید کارخانه‌ای توسط اداره کل داروی سازمان غذا و دارو به تأیید فنی GMP رسیده باشد، نیازی به موازی‌کاری و طی مجدد مراحل تأیید در اداره کل فرآورده‌های سنتی، مکمل و طبیعی نخواهد داشت و این موضوعی است که پیش از این بعضاً تا حدود ۶ ماه به طول می‌انجامید

رستمی تصریح کرد: مباحث جهش تولید، رونق صادرات و خودکفایی در تولید مواد اولیه فرآورده‌های طبیعی، سنتی و مکمل در دستور کار ویژه این اداره کل قرار دارند.

تحلیل

تهدیدات مصرف خودسرانه داروهای بدون نسخه

سپهرغرب، گروه سلامت؛ کارشناس گروه تجویز و مصرف منطقی و اطلاع رسانی فرآورده‌های سلامت سازمان غذا و دارو، نسبت به تهدیدات مصرف خودسرانه داروهای OTC هشدار داد.

زهره نائیجی

راضیه کشاورز، در تشریح خطرات و تهدیدات مصرف خودسرانه داروهای بدون نسخه، گفت: هزینه بالای ویزیت پزشکان، اطلاعات اشتباه در فضای مجازی، عدم اعتماد به پزشک، ترجیح نظرات و سلیقه بیمار بر پزشک معالج، ترجیح توصیه‌های غیراصولی افراد به یکدیگر به جای مسائل تجربی آنها، از دلایل مؤثر در مصرف بالای داروهای است که بدون نسخه هم بفروش می‌رسد.

وی افزود: این تصور که مصرف داروی بیشتر تضمین کننده تأثیر بیشتر و بهبودی سریع‌تر است، یک باور غلط است و هیچوقت نباید داروهای OTC را با مصرف طولانی‌تر یا با دوزهای بالاتر از چیزی که در بروشور آن قید شده استفاده کرد. کشاورز ادامه داد: اگر پس از مصرف دارو طبق نظر پزشک بهبودی حاصل نشود باید دوباره به پزشک مراجعه کرد اگر به این علائم توجه نشود و مصرف خودسرانه داروهای OTC ادامه پیدا کند حتما عوارض دارویی اتفاق می‌افتد. کارشناس گروه تجویز و مصرف منطقی و اطلاع رسانی فرآورده‌های سلامت، همچنین توجه به فرهنگ سازی را در جلوگیری از مصرف خودسرانه دارو بسیار مهم دانست و گفت: عواملی از جمله مصرف بیش از مقدار توصیه شده، طولانی‌تر از زمان توصیه شده و بدون توجه به هشدارهای موارد درج شده روی برچسب دارو، همچنین مصرف این داروها بدون تجویز پزشک و داروساز، مصرف خود سرانه است و باید در این باره آموزش‌های دقیق و فرهنگ‌سازی داشته باشیم. مردم نباید تصور کنند که این داروها خطرناک و عوارض کمی دارند و مهم نحوه مصرف آنها است که بتواند نتیجه درست را برایشان به همراه داشته باشد.

کشاورز خاطرنشان کرد: مهم‌ترین توصیه، مصرف دارو بر اساس دستورالعمل‌های روی برچسب است که طبق دستور پزشک یا مشاوره با داروساز که در داروخانه حضور دارند.

سپهرغرب، گروه سلامت؛ آن‌طور که وزیر و معاون بهداشت وزارت بهداشت، عنوان داشته‌اند، برنامه سلامت خانواده و نظام ارجاع، جایگزین برنامه پزشک خانواده شده است.

سلامت خانواده

اجرای برنامه سلامت خانواده و نظام ارجاع، از سال گذشته با ۵۹ شهر کلید خورد و در ادامه بر تعداد شهرهای تحت پوشش برنامه افزوده شد.

این برنامه که وزارت بهداشت اصرار زیادی بر اجرای آن دارد، تا حدود زیادی شبیه برنامه پزشک خانواده است که گفته می‌شود برنامه سلامت خانواده جایگزین آن شده است. اما، روند اجرای برنامه سلامت خانواده در شهرهایی که کلید خورده است، نشان می‌دهد که تفاوت چندانی با برنامه پزشک خانواده ندارد. با این تفاوت که تغییراتی در ترکیب تیم مراقب سلامت به وجود آمده است.

حسین فرشیدی معاون بهداشت وزارت بهداشت، در دفاع از برنامه سلامت خانواده و نظام ارجاع، معتقد است که با توجه به اهمیت مراقبت‌های بهداشتی اولیه PHC و آثار ارزشمند آن، دولت سیزدهم و وزارت بهداشت به دنبال توسعه این مدل هستند و با توجه به عدم پوشش مناسب خدمات سلامت خانواده در سطح شهرها، طرح پزشک خانواده در شهرها برای ما اهمیت دارد و متأسفانه پزشکان ما کوریکولوم درسی مناسب در این زمینه با محتوای آموزشی لازم را نداشته‌اند. لذا بهتر است مراقبان سلامت را از کارشناسان حوزه پرستاری یا ماما‌یی در مراکز شهری داشته باشیم که بعد از دو سال طرح، این گونه که پزشکان برنامه‌ریزی می‌کنند، قصد خداحافظی و رفتن به دوره تخصص را نداشته باشند و چنین افرادی،

مسئول پیگیری و درمان ساکنان شهرها خواهند بود و followup را در حوزه درمان نیز به عهده خواهند داشت. وزارت بهداشت مدعی است که اساس برنامه سلامت خانواده، بر این نکته قرار گرفته که هر شهروند ایرانی یک مراقب سلامت و هر خانم ایرانی نیز یک ماما‌ی مراقب داشته باشد و هر شهروند و خانواده‌اش، علاوه بر مراقب سلامت سطح اول، یک پزشک خانواده نیز داشته باشند که در صورت نیاز ارجاع به وی انجام شود و در صورت نیاز به سطوح بالاتر ارجاع داده و پیگیری‌ها صورت می‌گیرد.

در این طرح، مراقب سلامت به عنوان رکن اصلی است که می‌تواند کارشناس بهداشتی یا پرستاری باشد و باید یک کارشناس ماما‌ی نیز در ازای هر بلوک ۳۰۰۰ نفره در نظر گرفته شود و رکن دیگر این برنامه، یک پزشک خانواده با حداقل مدرک پزشکی عمومی و گذراندن آموزش‌های لازم است و در مرکز جامع دندانپزشکی، کارشناسان ناظر، کارشناس سلامت روان، کارشناس تغذیه و دیگر حرفه‌های مورد نیاز نیز حضور دارند. در سطوح اولیه ارائه خدمات سلامت، پایگاه‌های سلامت خانواده را خواهیم داشت و سپس با ظرفیت ۴ بلوک از چنین زیرمجموعه‌هایی، مرکز خدمات جامعه سلامت را داریم که در آن خدمات جمع‌بندی می‌شوند و تعداد ۴۰ تا ۸۰ هزار نفر را پوشش می‌دهند و در این سطح کارشناسان بهداشت محیط، بهداشت حرفه‌ای و مدیریت سلامت هم جزء برنامه هستند.

منتقدان چه می‌گویند؟

محمد جواد کبیر عضو شورای آینده‌نگاری، نظریه‌پرداز و رصد کلان سلامت، با عنوان این مطلب که حدود ۶۳ درصد بیمه شدگان کشور تحت پوشش تأمین اجتماعی هستند،

نقش آزمایشگاه‌های پزشکی هوشمند در تشخیص بیماری‌ها

سپهرغرب، گروه سلامت؛ نایب‌رئیس کارگروه سلامت دیجیتال فرهنگستان علوم پزشکی ایران، از آزمایشگاه‌های بالینی و پزشکی هوشمند به عنوان یکی از پایه‌های مهم در تشخیص و مدیریت بیماری‌ها نام برد.

سید محمود تاجی

سیدمحمود تاجی در بیست و یکمین کنفره کشوری و پانزدهمین کنفره بین‌المللی ارتقای کیفیت خدمات آزمایشگاهی تشخیص پزشکی ایران که در روزهای ۱۱ الی ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ در مرکز همایش‌های برج میلاد برگزار می‌شود، اظهار کرد: آزمایشگاه‌های بالینی و پزشکی هوشمند امروزه یکی از پایه‌های مهم در تشخیص و مدیریت بیماری‌ها محسوب می‌شوند. این آزمایشگاه‌ها با استفاده از تکنولوژی‌های هوش مصنوعی، اطلاعات پزشکی را تحلیل کرده و الگوریتم‌های پیشرفته (به ویژه در پاتولوژی و مطالعه لام)، سیستم‌های اطلاعات آزمایشگاهی دنیای امروزی این است که این تکنولوژی‌ها به پزشکان کمک می‌کنند تا بیماری‌ها را به دقت تشخیص دهند، پیش بینی کنند و درمان‌های بهتر و موثرتری را ارائه دهند.

وی افزود: هر چند در سطح جهانی، آزمایشگاه‌های پزشکی امروزی به طور گسترده‌ای از تکنولوژی‌های هوشمند مانند سیستم‌های اتوماسیون، تجهیزات تصویری پیشرفته (به ویژه در پاتولوژی و مطالعه لام)، سیستم‌های اطلاعات آزمایشگاهی هوشمند، بستر داده‌های بزرگ و سیستم‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری براساس هوش مصنوعی استفاده می‌کنند ولی این اتفاق، هنوز در کشور ما، در حال طی مراحل اولیه هستند و آزمایشگاه‌های اندکی وجود دارند که پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای در این زمینه داشته‌اند.

این متخصص حوزه انفورماتیک سلامت و بالین با اشاره به نیازهای اساسی و مهم در شکل‌گیری آزمایشگاه‌های پزشکی هوشمند بیان داشت: برای شکل‌گیری آزمایشگاه‌های پزشکی هوشمند، نیازمندی‌های اساسی شامل دسترسی به داده‌های بزرگ و با کیفیت، تکنولوژی‌های پردازش داده قدرتمند، استانداردهای امنیتی برای حفظ حریم خصوصی بیماران و توانایی‌های فنی- انسانی همکاری و ارتباطات مؤثر بین تجهیزات و سیستم‌ها هستند. پس از شکل‌گیری زیرساخت حداقل، بکارگیری تیم خبره این حوزه و تشکیل تیم‌های مشترک با کادر بالینی شروع کننده اولین فعالیت‌ها است. وی به نقش شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی در برطرف کردن این نیازها تأکید کرد و گفت: شرکت‌های دانش بنیان ایرانی با توجه به توانایی‌ها و تخصص‌های خود، می‌توانند در برطرف کردن نیازهای ذکر شده نقش مهمی داشته باشند. آنها می‌توانند به طراحی و توسعه نرم‌افزارهای پزشکی، تولید تجهیزات آزمایشگاهی پیشرفته و ارائه راهکارهای هوشمند برای مدیریت داده‌های پزشکی و اطلاعات بیماری‌ها کمک کنند. این بستر، به خصوص در کشور ما، بستری گسترده و پتانسیل فعالیت فراوان دارد.

سلامت دهان و دندان ضامن تقویت سلامتی قسمت‌های مختلف بدن

سپهرغرب، گروه سلامت؛ مدیرکل دفتر سلامت دهان و دندان وزارت بهداشت، سلامت دهان و دندان را موجب تقویت سلامتی در قسمت‌های مختلف بدن دانست و از برگزاری روپوش سلامت دهان و دندان با اهداف آموزش عمومی خبر داد.

زهره سیدمهدی

زهره سیدمهدی گفت: سلامت دهان و دندان به نوعی سرمنشاء سلامتی جسم، روح و روان است و حتی در سلامت اجتماعی نیز نقش‌آفرین بوده و می‌تواند در روابط اجتماعی افراد را تقویت یا در آن اختلال ایجاد کند.

وی افزود: امسال تمرکز ما این است که از تمام حوزه‌ها و رده‌های بهداشتی و درمانی برای بهبود سلامت دهان و دندان، مردم استفاده کنیم. از بهبود در روستاها تا مراقبان سلامت در شهرها، پزشکان و کارشناسان بهداشتی در تمام مراکز متعلق به حوزه سلامت می‌توانند به ما در این عرصه کمک کنند. مدیرکل دفتر سلامت دهان و دندان وزارت بهداشت با بیان این‌که عوامالی که می‌توانند در ناحیه دهان و دندان بیماری ایجاد کنند می‌توانند در بقیه قسمت‌های بدن نیز ایجاد بیماری کنند، اظهار کرد: به عنوان مثال بین بیماری‌های شدید لثه و دیابت ارتباط وجود دارد. این دو بیماری بر یکدیگر اثرگذار هستند. همچنین بین بیماری‌های قلبی و عروقی و بیماری‌های دهان و دندان و لثه ارتباط وجود دارد. سیدمهدی یادآور شد: مادر باردار از نظر تغذیه و نوزادش از طریق بیماری‌های دهان و دندان مشکلاتی ایجاد کند. بنابراین سلامت دهان و دندان به سلامت سایر قسمت‌های بدن کمک شایانی می‌کند. وی افزود: بنابراین نقش مشترک تمام افراد درگیر بهداشت و درمان در سلامت دهان و دندان مشهود است و این مساله تنها وظیفه بهداشت‌کاران دهان و دندان و دندانپزشکان نیست. مدیرکل دفتر سلامت دهان و دندان وزارت بهداشت ادامه داد: یکی از اهداف مشخص ما در سال جاری این است که از دیدگاه عامل خطر مشترک، یعنی توجه به عواملی که هم بیماری‌های دهان را ایجاد می‌کنند و هم بیماری‌های دیگر را، به مساله بهداشت دهان و دندان بپردازیم.

وی خاطرنشان کرد: البته در این راستا نقش ویژه متوجه بهداشت‌کاران و مراقبان سلامت دهان و دندان و دندانپزشکانی است که در بخش‌های دولتی و خصوصی کار می‌کنند.

مجلس یا لویج وزارتت باید زیربنای اصلی هر برنامه‌ای باشد که تاکنون در برنامه سلامت خانواده این نکته دیده نشده است. حسین ملک افضل‌ی عضو پیوسته فرهنگستان و عضو شورای آینده‌نگاری، نظریه‌پرداز و رصد کلان سلامت گفت: باید در شهرها با توجه به سطح بالای تحصیلات مردم، برنامه را به جای مراقب محور بودن، در قالب پزشک محور بودن طراحی کنیم؛ زیرا پزشکان جایگاه والایی برای جلب اعتماد مردم در اجرای این برنامه دارند و مراقبان سلامت زیر نظر پزشکان فعالیت کنند. وی افزود: پیشنهاد بنده تکمیل کار کارشناسی با کمک خیرگان این عرصه و داشتن

نظریه‌پردازی و رصد کلان سلامت در بیان دیدگاه خود گفت: در این طرح به بحث پرداخت بیمه‌ها در مقایسه با دوره‌های گذشته که پزشک خانواده را اجرا می‌کردیم، کمتر توجه شده است. وی افزود: در اجرای طرح پزشک خانواده در تجربه‌ای که ما داشتیم، مردم به پزشک عمومی اعتماد کافی نداشتند. اکنون که قرار است مراقب سلامت با مدرک کارشناسی، مسئولیت این برنامه را داشته باشد، باید ببینیم اعتماد مردم تا چه حد است.

اهمیت حفظ بهداشت زنان در پیشگیری از عفونت‌های تناسلی

سپهرغرب، گروه سلامت؛ یک متخصص زنان و زایمان، حفظ بهداشت در زنان با هدف پیشگیری از عفونت‌های تناسلی را از مهم‌ترین روش‌ها پیشگیری از اختلال در عملکرد لوله‌های رحمی دانست.

زهره نائیجی

زهره نائیجی، با اشاره به اینکه سیستم تولید مثل زنان از رحم و تخمدان تشکیل شده است، اظهار کرد: یکی از قسمت‌های مهمی که بین تخمدان و رحم ارتباط برقرار می‌کند لوله‌های رحمی است.

وی افزود: نقش لوله‌های رحمی این است که تخمک آزاد شده از تخمدان را به فضای رحمی اسپرم منتقل شده از واژن را هم به تخمک برساند.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با بیان اینکه در بسیاری از اوقات لقاح داخل لوله‌های رحم صورت می‌گیرد، گفت: حرکت صحیح لوله‌های رحمی به سمت فضای داخل رحم و انتقال تخم شکل گرفته باعث می‌شود بارداری اتفاق بیفتد.

نائیجی تأکید کرد: اگر به هر دلیلی در روند کار لوله‌های رحمی اختلالی ایجاد شود، بارداری ناموفق است. این متخصص زنان و زایمان، با اشاره به اینکه گاهی لوله‌های رحمی دچار عفونت تناسلی نیز می‌شوند، ادامه داد: ورم لوله‌های رحمی یا هیدروسالپنکس منجر به عارضه‌هایی مثل دردهای مزمن شکمی و نازایی برای بیمار می‌شود.

نائیجی به نشانه‌های بسته شدن لوله‌های رحمی اشاره کرد و افزود: زمانی که لوله‌های رحمی بسته باشند، نشانه‌های این عارضه در زنان مختلف نیز متفاوت است. از دردهای شکمی تا نازایی و یا بارداری خارج از رحم بروز می‌کند.

وی درباره دلایل بسته شدن لوله‌های رحمی نیز، گفت: عفونت‌ها، مهم‌ترین علت بسته شدن لوله‌های رحمی هستند اما جراحی‌هایی که در شکم انجام می‌شود نیز می‌توانند چسبندگی ایجاد کرده و باعث این عارضه شوند. عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، با اشاره به اینکه ممکن است هر جراحی عارضه چسبندگی و یا بسته شدن لوله‌های رحمی را به دنبال داشته باشد، عنوان کرد: این عارضه می‌تواند به دنبال یک عمل سزارین تا جراحی ساده آپاندیس ایجاد شود.

این متخصص زنان و زایمان، درباره درمان بسته بودن لوله‌های رحم عنوان کرد: اگر علت بسته شدن لوله‌ها عفونت باشد، تکلیف روشن است، با انواع روش‌های دارویی و مصرف آنتی بیوتیک‌ها با تجویز پزشک متخصص این عارضه برطرف خواهد شد.

وی با تأکید بر اینکه زمانی که تنها یک لوله بسته باشد، امکان بارداری وجود دارد، ادامه داد: زمانی که هر دو لوله رحمی بسته باشد، درمان توسط روش‌های هیستروسکوپ یا کمک باروری مثل IVF انجام می‌شود.

به گفته نائیجی، حفظ بهداشت در زنان با هدف پیشگیری از عفونت‌های تناسلی از مهم‌ترین روش‌ها برای پیشگیری از اختلال در عملکرد لوله‌های رحمی است.

وی تأکید کرد: جراحی‌های بی‌مورد و عمل‌های سزارینی که بدون دلیل جایگزین زایمان طبیعی می‌شود، از مهم‌ترین عوامل چسبندگی و انسداد لوله‌های رحمی است.

نائیجی به افرادی که جراحی‌های لگنی کرده‌اند و در پی آن عفونت داشته‌اند توصیه کرد، در صورت تأخیر در سیکل قاعدگی حتماً تست بارداری را انجام دهند چون بارداری خارج رحم مهم‌ترین عارضه آسیب به لوله‌های رحم است.

سپهرغرب، گروه سلامت: عضو هیئت مدیره انجمن داروسازان ایران، با اشاره به بدهی بیمه‌ها به داروخانه‌ها، گفت: داروخانه‌ها برای خرید شیرخشک، پول ندارند. هادی احمدی افزود، در کل کشور ۱۶ هزار داروخانه فعالیت دارد که با بیمه‌های پایه قرارداد دارند و سازمان‌های بیمه گر هم باید به تعهدات خود عمل کنند. وی ادامه داد، وضعیت داروخانه‌ها به علت تأخیر در پرداخت مطالبات مناسب نیست هر سه سازمان بیمه‌گر تأمین اجتماعی، بیمه سلامت و نیروهای مسلح به داروخانه‌ها بدهکار هستند. احمدی گفت: سازمان‌های بیمه‌گر باید یک ماه پیش از دریافت اسناد مطالبات داروخانه‌ها پرداخت که تاکنون این مهم اتفاق نیفتاده است. وی ادامه داد، سازمان تأمین اجتماعی آخرین پرداختی که به داروخانه‌ها داشته مربوط به آذر پارسال بوده آن هم فقط در بخشی از داروخانه‌های کشور و آخرین پرداخت بیمه سلامت هم مربوط دی پارسال است و در بیمه نیروهای مسلح نیز به همین صورت است. احمدی گفت، در حال حاضر داروخانه‌ها در خرید شیرخشک مشکل دارند و چرخه اقتصادی داروخانه‌ها مشکلات جدی دارد، چون پولی جهت تهیه شیرخشک ندارند.

وی گفت: سازمان هدفمندی یارانه‌ها و بیمه سلامت منابع تهیه شیرخشک را به داروخانه‌ها پرداخت نکرده‌اند.

نگاه

وضعیت دسترسی به داروهای خاص

سپهرغرب، گروه سلامت: وزیر بهداشت، در خصوص دسترسی بیماران به داروهای خاص در کشور، توضیحاتی داد.

عین‌اللهی

بهرام عین‌اللهی، از برنامه وزارت بهداشت برای گسترش مراکز دندانی در دولت خبر داد و گفت، در دولت سیزدهم تاکنون ۶۷ مرکز جدید دندانی‌زشکی در بخش دولتی ایجاد شده است.

وی با بیان اینکه تلاش ما فعالیت مراکز دندانی‌زشکی دولتی به صورت دو یا سه نوبته در طول شبانه روز است، افزود، یکی از راه‌های تقویت خدمات دندانی‌زشکی، افزایش تعداد مراکز و ساعات کاری آنها در بخش دولتی است و حتی به دنبال برون سپاری خدمات دندانی‌زشکی هستیم تا دندانی‌زشکان بتوانند با استفاده از امکانات بخش دولتی، خدمات مورد نیاز را با تعرفه دولتی به مردم ارائه کنند.

عین‌اللهی، حضور در بین مردم و دیدار چهره به چهره با آنها را از برنامه‌های وزارت بهداشت در دولت عنوان کرد و گفت، در سفرهای استانی رئیس جمهور، میز ارتباطات مردمی وزارت بهداشت برای رسیدگی به مشکلات مردم برپا شده و باعث آشنایی با مشکلات مردم و اتخاذ تصمیماتی برای مقابله با کاستی‌ها می‌شود.

وزیر بهداشت، عمده مشکل مردم در این منطقه از تهران را مربوط به بیمه اتباع بیگانه فاقد شناسه و دسترسی به برخی داروهای خاص دانست و افزود، در این منطقه داروخانه‌های زیادی فعال هستند، اما نیاز است که خدمات دارویی تقویت و داروخانه‌های مرجع همانند ۱۳ آبان از سوی دانشگاه علوم پزشکی ایران، راه اندازی شود. البته برخی از مشکلات مردم این منطقه مربوط به سایر دستگاه‌های اجرایی است که به آنها منعکس می‌شود.

عین‌اللهی همچنین در خصوص دسترسی به برخی داروهای بیماران خاص، گفت: داروها دو دسته‌اند؛ برخی از آنها جنبه درمانی و برخی دیگر جنبه نگهداری دارند. متأسفانه برخی بیماری‌های ژنتیکی، دارو و درمان مؤثری ندارند و داروهای آنها بیشتر جنبه نگهداری دارند. خوشبختانه شرکت‌های دانش بنیان داروهای مشابه خارجی را با کیفیت بالا تولید می‌کنند؛ اما برخی بیماران به استفاده از داروهای خارجی اصرار دارند که این موضوع، تخصصی و نیازمند نظارت پزشکان متخصص است اما آنچه مسلم است، نه تنها در کشور بلکه در بسیاری از کشورهای منطقه، تقاضا برای داروهای تولید شده در شرکت‌های دانش بنیان ایرانی وجود دارد.

پیش بینی آلزایمر، ۱۲ سال قبل از بروز علائم با آزمایش چشم

سپهرغرب، گروه سلامت: آزمایشی که حساسیت بصری را ارزیابی می‌کند می‌تواند به پیش‌بینی آلزایمر، ۱۲ سال قبل از شروع علائم کمک کند.

مشکلات بصری

مشکلات بینایی که بر توانایی فرد در خواندن و نوشتن، رانندگی، تشخیص رنگ یا قضاوت در فاصله‌ها تأثیر می‌گذارد، می‌تواند نشانه اولیه بیماری آلزایمر، شایع‌ترین نوع زوال عقل باشد. مطالعات قبلی نشان داده‌اند که تغییرات فیزیکی در چشم‌ها، مانند آسیب عروق خونی، ممکن است در پیشرفت بیماری آلزایمر دخیل باشد. در حالی که تحقیقات دیگر استفاده از اسکن شبکیه را به عنوان راهی برای تشخیص این بیماری از طریق چشم مورد بررسی قرار داده‌اند.

علاوه‌بر این، محققان پلاک‌های بتا آمیلوئید- که یکی از دلایل اصلی بیماری آلزایمر در مغز محسوب می‌شود- روی شبکیه و عدسی چشم پیدا کرده‌اند که به روش‌های غیرتهاجمی باقی‌مانده برای تشخیص بیماری آلزایمر اشاره می‌کند. اکنون، محققان دانشگاه لافور در بریتانیا استدلال می‌کنند که از دست دادن حساسیت بصری می‌تواند بیماری آلزایمر را ۱۲ سال قبل از تشخیص معمول پیش‌بینی کند. «احمد بیگده»، محقق ارشد و دکترای دانشکده ورزش، گفت: «حساسیت بصری به توانایی فرد برای تشخیص و پردازش اطلاعات بصری به طور دقیق و کارآمد اشاره دارد.»

او توضیح داد: «از دست دادن حساسیت بصری می‌تواند منجر به مشکلات مختلفی در درک و پردازش اطلاعات بصری شود. مانند مشکل در تشخیص اشیا یا چهره‌ها، مشکل در خواندن یا پیمایش در محیط‌های آشنا، و چالش‌هایی در درک جزئیات بصری یا تصادف. به عنوان مثال، فردی که حساسیت بینایی کمتری دارد ممکن است هنگام رانندگی در خواندن تابلوهای خیابان دچار مشکل شود.» بیگده ادامه داد: «ما تصمیم گرفتیم حساسیت بصری را به عنوان یک پیش‌بینی‌کننده زوال عقل بررسی کنیم. زیرا تحقیقات قبلی نشان داده است که افراد مبتلا به زوال عقل اغلب نقص‌های پردازش بینایی را حتی در مراحل اولیه بیماری تجربه می‌کنند.»

وی افزود: «اختلالات بینایی با افزایش خطر ابتلاء به زوال عقل در آینده مرتبط است، که نشان می‌دهد ارزیابی توانایی‌های پردازش بینایی می‌تواند ابزار ارزشمندی در ارزیابی خطر زوال عقل باشد.»

دانشمندان از طریق تحقیقات خود دریافتند که شرکت کنندگان با نمرات پایین‌تر در تست حساسیت بصری در معرض خطر بیشتر تشخیص زوال عقل در آینده هستند.

طب ایرانی می‌تواند برای کشور ارزآوری داشته باشد

خود ما است و در صورتی که درست بر روی آن کار کنیم و مدیا تهیه کنیم و آن را در اختیار مردم در همه دنیا قرار دهیم می‌توانیم در جذب توریست موفق باشیم.

این بحثی است که می‌تواند سال‌های سال برای ایران باقی بماند و درآمدزایی و ارزآوری برایمان

هم دارد در واقع مصرف محصولات ارگانیک

قیمت بالاتری هم دارد در واقع مصرف محصولات ارگانیک

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

طرح که فکر می‌کردیم مهم است و کتاب داشت و مستند شده بود را به صورت فیلم تهیه کردیم و قصد داریم آن را منتشر کنیم. مثلاً یک همکار متخصص گوارش را دعوت کردیم و متناسب با آن یک همکار متخصص طب ایرانی که بر روی بحث

چرا برای کاهش وزن نباید سراغ پیکرتراشی بروید؟

باید از هر نظر در سلامت کامل باشد یا بیماری وی تحت کنترل باشد.

حسینی‌نژاد عنوان کرد: پیکرتراشی شامل آبدومینوپلاستی، لیپوساکشن و لیپوماتیک است. لیپوماتیک‌ها، جراحی‌هایی هستند که تنها تجمع موضعی و کوچک چربی در سطح بدن را برطرف می‌کنند اما لیپوساکشن بسیار فراگیرتر است و چربی‌های قسمت‌های مختلف بدن را تخلیه می‌کند.

وی افزود: آبدومینوپلاستی نیز یک عمل جراحی است که بر لیپوساکشن افزوده می‌شود. در این جراحی، شاخص توده بدنی برای شروع عمل‌های پیکرتراشی بسیار مهم است و فردی که تحت این جراحی قرار می‌گیرد باید شاخص توده بدنی مناسبی داشته باشد و دچار چاقی‌های مفرط نباشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز با بیان اینکه عمل‌های جراحی پلاستیک برای کاهش وزن نیستند، گفت: اگر فردی احساس چاقی می‌کند یا از وزن خود رضایت ندارد به هیچ عنوان نباید به فکر عمل جراحی پلاستیک زیبایی باشد بلکه قبل از آن باید به همکاران متخصص تغذیه یا

و در صورت داشتن این بیماری، باید کنترل شده باشد.

این فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی بیان کرد، زمانی که فردی به یک پزشک فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی مراجعه می‌کند باید ارزیابی‌های قبل از عمل برای وی، انجام شود. باید دیابت کنترل شده باشد. دیابت، تیروئید، کبد و کلیه بررسی شود و فرد

آموزش‌هایی ارائه می‌شود تا بسیاری از مراجعه‌کنندگان را از انجام عمل‌ها منصرف کند. یادمان باشد که فرد برای انجام عمل زیبایی به ویژه پیکرتراشی باید از هر نظر در سلامت کامل عمومی باشد. به هیچ عنوان نباید دیابت داشته باشد و در صورت داشتن این بیماری، باید دیابت کنترل شده باشد. همچنین فرد نباید بیماری تیروئید داشته باشد

سپهرغرب، گروه سلامت: یک فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی گفت: اگر فردی احساس چاقی می‌کند یا از وزن خود رضایت ندارد به هیچ عنوان نباید به فکر عمل جراحی پلاستیک زیبایی باشد

حسینی‌نژاد

بلکه قبل از آن باید به همکاران متخصص تغذیه یا متخصصان چاقی مراجعه کند و در نهایت پس از کاهش وزن و رسیدن به وزن ایده‌آل، به جراح پلاستیک مراجعه کند.

سید صاحب حسینی‌نژاد با اشاره به تمایل به انجام عمل‌های زیبایی از جمله پیکرتراشی اظهار کرد، در حال حاضر عمل‌های زیبایی به ویژه پیکرتراشی در سطح جامعه بسیار فراگیر شده است در حالی که باید توجه شود این جراحی‌ها، عمل‌های درمانی هستند؛ همان‌طور که افراد برای بسیاری از بیماری‌ها مانند بیماری قلبی و گوارشی به پزشک مراجعه می‌کنند باید برای انجام عمل‌های زیبایی نیز به پزشک مربوطه مراجعه کنند.

وی افزود، در مدت آموزش جراحی پلاستیک و زیبایی به جراحان فوق تخصص،

پایش سلامت روان ایرانی‌ها؛ رتبه افسردگی در کشور

هفته سلامت، با هدف توجه دادن جامعه و مسئولان به اهمیت سلامت روان به نام «سلامت خانواده؛ سلامت روانی و اجتماعی» نامگذاری شد.

وی با بیان اینکه افزایش تعداد مراکز سراج به منظور افزایش دسترسی افراد به خدمات سلامت روان از جمله

مقایسه کرد، اما ممکن است گزارشی مثل پیمایش ملی سلامت روان بر اساس اختلالات متعدد و اختلالات خفیف و شدید و متوسط باشد که داده‌های جهانی دقیقاً مبتنی بر این سنجه نیست، بنابراین برای آنکه ما وضعیت را به درستی بفرماییم نیاز داریم که وضعیت کشورمان را با یک مقیاس واحد با کشورهای مختلف دنیا بپیماییم به همین خاطر ما باید گزارش‌های سازمان جهانی بهداشت را مورد تأکید بیشتری قرار دهیم.

مدیرکل دفتر سلامت روان وزارت بهداشت، با عنوان این مطلب که مسئولان کشور ما به خصوص مسئولان وزارت بهداشت باید در خصوص سلامت روان جامعه و افراد اهتمام کامل داشته باشند، گفت: در چهار سطح باید از عوامل خطر سلامت روانی اجتماعی جلوگیری کرد؛ اول، سطح حاکمیتی با توزیع متوازن ثروت و رفع تبعیض‌ها، دوم، سطح مردمی با مشارکت فعال در جلوگیری از عوامل خطر؛ سوم، در سطح خانواده با آموزش مهارت‌های زندگی و فرزند پروری و چهارم، سطح فردی با انتخاب‌های بازدارنده به جای انتخاب‌های پرخطر است.

مصلحی با بیان اینکه توجه به سلامت روان با تحت پوشش بیمه قرار دادن خدمات این حوزه در دستور کار وزارت بهداشت قرار دارد، افزود: برای نخستین بار یک روز از هفته سلامت، با هدف توجه دادن جامعه و مسئولان به اهمیت سلامت روان به نام «سلامت خانواده؛ سلامت روانی و اجتماعی» نامگذاری شد.

جمع شود؛ این دو بیماری در مجموع بار بیماری‌های روانی را در کشور به خود اختصاص می‌دهند که این موضوع نیاز به یک تمرکز ویژه دارد.

مصلحی با بیان اینکه وضعیت‌های جهانی بر اساس مرزهای جغرافیایی و سیاسی تقسیم نمی‌شوند، بلکه بر اساس فرهنگ‌ها تقسیم می‌شوند. افزود، به طور مثال در خصوص آسیب روزافزون و بسیار جدی مثل مساله خودکشی در همه کشورهای جهان از جمله کشور ما در حال افزایش است، اما به کشورهای اسلامی که می‌رسد ناگهان می‌بینیم که یک اختلاف معناداری در میزانش هست، رشدش شبیه به معناداری است. اما اگر آنجا از ۱۶ درصد هزار است اینجا حدود ۶ تا ۷ درصد هزار نفر است و علتش این است که اینجا باورهای مذهبی و عقاید دینی به عنوان عامل محافظت‌کننده‌ای است که ممکن است فرد آرزوی پایان زندگی کند. اما اقدام را به تأخیر می‌اندازد. در منطقه ما گزارش‌ها به نحوی است که به طور جدی ما راستی از کل دنیا نمی‌کنند.

وی ادامه داد، وضعیت سلامت روان ما مثل سایر کشورهای دنیا نیاز به مداخله و ورود جدی دارد، اما در عین حال باید با شاخص‌های یکسانی کشورها را با هم مقایسه کرد، چراکه ممکن است گزارشی بر اساس ملاک‌ها سبک زندگی و کیفیت زندگی باشد که این یک عددی در می‌آید که باید با کشورهای دیگر

جمع شود؛ این دو بیماری در مجموع بار بیماری‌های روانی را در کشور به خود اختصاص می‌دهند که این موضوع نیاز به یک تمرکز ویژه دارد.

مصلحی با بیان اینکه وضعیت‌های جهانی بر اساس مرزهای جغرافیایی و سیاسی تقسیم نمی‌شوند، بلکه بر اساس فرهنگ‌ها تقسیم می‌شوند. افزود، به طور مثال در خصوص آسیب روزافزون و بسیار جدی مثل مساله خودکشی در همه کشورهای جهان از جمله کشور ما در حال افزایش است، اما به کشورهای اسلامی که می‌رسد ناگهان می‌بینیم که یک اختلاف معناداری در میزانش هست، رشدش شبیه به معناداری است. اما اگر آنجا از ۱۶ درصد هزار است اینجا حدود ۶ تا ۷ درصد هزار نفر است و علتش این است که اینجا باورهای مذهبی و عقاید دینی به عنوان عامل محافظت‌کننده‌ای است که ممکن است فرد آرزوی پایان زندگی کند. اما اقدام را به تأخیر می‌اندازد. در منطقه ما گزارش‌ها به نحوی است که به طور جدی ما راستی از کل دنیا نمی‌کنند.

وی ادامه داد، وضعیت سلامت روان ما مثل سایر کشورهای دنیا نیاز به مداخله و ورود جدی دارد، اما در عین حال باید با شاخص‌های یکسانی کشورها را با هم مقایسه کرد، چراکه ممکن است گزارشی بر اساس ملاک‌ها سبک زندگی و کیفیت زندگی باشد که این یک عددی در می‌آید که باید با کشورهای دیگر

سپهرغرب، گروه سلامت: مدیرکل دفتر سلامت روان وزارت بهداشت گفت: مهم‌ترین استاندارد روانی برای جامعه، پیمایش ملی سلامت روان است.

مصلحی

حامد مصلحی افزود، مهم‌ترین استاندارد ما پیمایش ملی سلامت روان است که ۱۰ سال پیکار بررسی می‌شود که پژوهش بسیار سنگین و پُر هزینه‌ای است که با نمونه‌گیری گسترده در کشور در سال ۱۴۰۲ به نتیجه رسیده و سال ۱۴۰۲ تحلیل داده‌های آن انجام شده است. وی در پاسخ به این سوال که نتایج پیمایش ملی سلامت روان چه زمانی منتشر می‌شود، گفت: ما امیدواریم که بتوانیم این پژوهش را اوایل تابستان به نتیجه قطعی برسانیم و چون انتشار بین‌المللی خواهد داشت در کشور هم اعلام خواهیم کرد و با انتشار آن می‌توانیم آمار دقیق افسردگی و دیگر اختلالات روانی را به طور رسمی اعلام کنیم.

مدیرکل دفتر سلامت روان وزارت بهداشت افزود: آنچه را اکنون به طور قطعی می‌توان عنوان کرد این است که بار بیماری افسردگی به تنهایی دومین رتبه را در بار بیماری‌های بعد از بیماری‌های اسکلتی عضلانی در کشور دارد و وقتی بار بیماری افسردگی با اختلالات اضطرابی که در رتبه ششم بار بیماری‌های کشور است،

مهم‌ترین برنامه‌های وزارت بهداشت است، گفت: اعتبارات حوزه سلامت روان به ۵ برابر افزایش پیدا کرده و تا ماه‌های آینده به ۱۰۰ مرکز افزایش می‌یابد.

مهم‌ترین برنامه‌های وزارت بهداشت است، گفت: اعتبارات حوزه سلامت روان به ۵ برابر افزایش پیدا کرده و تا ماه‌های آینده به ۱۰۰ مرکز افزایش می‌یابد.

مراستمن کنید

دوشنبه ۱۰ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲

سال سیزدهم شماره ۲۸۳۷

حدیث

امام زین العابدین علیه‌السلام:

ایمان و ما یعتزُّز منه.

آنچه که باعث عجزخواهی می‌شود، پیرهن.

(الامالی للمعلی، ۶/۸۴)

sepehrgharb

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

@sepehrgharb

www.sepehrpress.ir

تورا است معجزه در کف ز ساحران مهراس

یادداشت تحلیلی درباره معجزه عصای حضرت موسی (ع)

رهبر

سپهرغرب، گروه ایران و جهان: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی، یک بیت از سروده گذشته خود را در جلسه‌ای مرتبط در آستانه عملیات وعده صادق قرائت کردند که در آن به داستان معجزه عصای حضرت موسی (علیه‌السلام) اشاره شده بود.

به همین مناسبت ماجرای معجزه عصای حضرت موسی (علیه‌السلام) را براساس آیات قرآن به همراه تفسیر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، در این یادداشت بررسی کرده‌ایم:

«تورا است معجزه در کف ز ساحران مهراس/ عصای بیفکن و از بیم ازدها مگریز» این بیت از صنعت شعری «تلمیح» استفاده شده است. «تلمیح» این است که شاعر یا نویسنده در ضمن کلام به آیه، حدیث، داستان، شعر یا ویتل رایجی اشاره کند بدون این‌که اصل آیه، حدیث، داستان، شعر یا ویتل را بیاورد. (۱)

این بیت نیز تلمیح به ۶۸ و ۶۹ سوره مبارکه طه و آیه ۳۱ سوره مبارکه قصص و آیات مشابه آن است. این آیات به دو دوره‌ی آغازین رسالت حضرت موسی (ع) و دوره مبارزه او با فرعونیان اشاره دارد. اینکه چگونه معجزه غلبه توانست مؤمنان را بر ابرقدرت فرعون واهی دهد. به همین دلیل این معجزه، دارای پیام‌های مهم سیاسی، اجتماعی و تربیتی است. در این یادداشت، آیات مربوط به اعجاز عصای حضرت موسی را تبیین نموده و به این پیام‌ها اشاره می‌کنیم.

دوران اعجاز عصای موسی

قرآن کریم درباره اعجاز عصای حضرت موسی (ع) در پنج دوره و حادثه سخن می‌گوید. ۱) دوره آغاز رسالت موسی، ۲) دوره رویارویی با فرعون و درباریان، ۳) دوره مبارزه با فرعون در برابر ساحران، ۴) حادثه شکافته شدن رود نیل، ۵) حادثه جوشیدن چشمه آب برای بنی‌اسرائیل، در ادامه، به هر یک از این موارد بر اساس آیات قرآن اشاره می‌نماییم.

۱) آغاز رسالت حضرت موسی (ع)
آن‌گاه که موسی همراه خانواده‌اش از مدین به سمت مصر روانه شد، در کنار کوه طور آتشی دید. هنگامی که موسی به سراغ آتش رفت، از درختی که آنجا قرار داشت ندای الهی را شنید. آن‌ندا دوباره تکرار شد:

«وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَزَكَّيْنَاكَ مِنْ آلِ مَرْيَمَ إِذِ الْقَوْلِ الْأَوَّلِيِّ الْحَدِيثِ» (۲)

ای موسی! عصابت را به زمین بیفکن. موسی عصای خویش را انداخت. عصا ازدهایی شد که با سرعت ماری کوچک می‌خیزد. وقتی موسی عصایش را این‌گونه دید، هراسان روی گرداند و فرار کرد و به پشت سر خودش هم نگاه نکرد. ندا شد: ای موسی، پیش آی و تنرس. تو از کسانی هستی که ایمند. موسی با آرامش و اطمینان خاطر عصا را به دست می‌گیرد. او در همان آغاز رسالت از خداوند تقاضای یاری می‌کند. خداوند درخواست او را اجابت می‌کند و هارون را به عنوان یاور راستین او مأمور می‌کند. سپس به هر دو می‌فرماید:

«إِذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى» (۳)

آن‌گاه که موسی نهاد خانواده‌اش از مدین به سمت مصر روانه شد، در کنار کوه طور آتشی دید. هنگامی که موسی به سراغ آتش رفت، از درختی که آنجا قرار داشت ندای الهی را شنید. آن‌ندا دوباره تکرار شد:

«وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَزَكَّيْنَاكَ مِنْ آلِ مَرْيَمَ إِذِ الْقَوْلِ الْأَوَّلِيِّ الْحَدِيثِ» (۲)

به سوی فرعون بروید!

همین مضمون در سوره مبارکه طه، آیات ۱۷ تا ۲۱ و در سوره مبارکه نمل، آیات ۷ تا ۱۰ تکرار شده است.

۲) اولین رویارویی با فرعون و درباریان آن‌گاه که خداوند موسی را با معجزات خود به‌سوی فرعون و اشرافیان دربارش در رسالت برانگیخت، آنها رسالت او را دروغ شمردند. موسی در پاسخ به آنها گفت: من از طرف خدا معجزه روشنی دارم. فرعون گفت: اگر معجزه‌ای آورده‌ای، چنانچه در این ادعا راستگویی، آن را نشان ده.

«فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثَمَازٌ مِثْلُ حَنظَلَةٍ» (۴)
پس موسی عصایش را افکند و ناگهان ازدهایی شد که هیچ شک و تردیدی در آن راه نداشت.

۳) مبارزه با فرعون در برابر ساحران بعد از اینکه موسی معجزه خود را به فرعون و درباریانش نشان داد، آنها وی را انکار کردند و برای مبارزه با او طرحی ریختند. آنها ساحران و جادوگران را دعوت به مبارزه با موسی کردند. روز وعده فرارسید و همگان حاضر شدند. ساحران با اطمینان به پیروزی خود، گفتند: ای موسی تو اول عصای خویش می‌افکنی یا ما آغاز کنیم؟ موسی گفت: شما آنچه دارید بیفکنید. آنها بیسمان‌ها و چوب‌دستی‌هایشان را افکندند. ناگهان بر اثر سحرشان چنین وانمود می‌کرد که آنها چوب‌دستی‌هایشان را افکندند. ناگهان بر مارهایی هستند که به سرعت می‌خزند. موسی با مشاهده‌ی جادوی بزرگ آنان اندک ترسی احساس کرد، ترسی که تنها در دلش بود، نه در چهره‌اش آشکار شد و نه در کردارش اثر گذاشت.

«فَلَمَّا لَا تَخِفْ بِإِذْنِ رَبِّكَ أَنْتَ الْاَعْلَىٰ * وَ أَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْفِظُ مَا صَيَّرُوا لِئِمَّا صَيَّرُوا كَيْدًا بِسَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى» (۵)

به موسی گفتیم: مترس که تو قطعاً از هر جهت از آنان برتری. آنچه در دست راست داری بیفکن؛ چون بیفکنی ازدهایی می‌شود که ساخته‌های ساحران و جادوگران را می‌بلعد؛ زیرا آنچه آنان ساخته‌اند ترفند ساحران است و ساحر هرچا درآید پیروز نخواهد شد. پس موسی عصایش را به زمین افکند. عصا ازدها شد و سحر ساحران را یکسره در کام خود فروبرد. ساحران چنان تحت تأثیر حق قرار گرفتند که بی‌اختیار به سجده افتادند و گفتند: ما به پروردگار هارون و موسی ایمان

آوردیم. همین معنا در سوره مبارکه شعراء، آیات ۴۲ تا ۴۸ و سوره مبارکه اعراف، آیات ۱۱۵ تا ۱۲۲ بیان شده است.

۴) شکافته شدن رود نیل
آن‌گاه که موسی بنی‌اسرائیل را از چنگ طاغوت نجات داد، در میانه‌ی راه به رود نیل رسیدند. همراهان موسی خود را در بن‌بست دیدند و از طرفی لشکریان فرعون را مشاهده می‌کردند که لحظه‌به‌لحظه به آنان نزدیک می‌شوند. همراهان موسی ترسان و لرزان گفتند: حتماً ما به چنگ لشکریان فرعون خواهیم افتاد. موسی گفت: هرگز چنین نخواهد شد، زیرا پروردگار ما من است و مرا یاری می‌کند و به زودی مرا به راهی که موجب نجات ماست رهنمون می‌کند.

«فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اأْمُرْ بِعَصَاكَ الْاِجْرَ فَاَتْلِقْ فَاكُنْ كِلَ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ» (۶)
پس به موسی وحی کردیم: با عصابت به این دریا بز. او عصایش را به دریا زد، بی‌درنگ دریا به صورت دو بخش شکافته شد و هر بخشی چون پاره‌کوهی بزرگ گشت. پس ما موسی و همراهانش را وارد شکاف دریا آوردن آب دریا غرق کردیم.

۵) جاری شدن چشمه‌های آب
بنی‌اسرائیل پس از نجات از چنگال طاغوت و زندگی در دوران حکومت موسی، حوادث مهمی را سپری کردند. یکی از آنها زمانی بود که موسی برای قوم خود از خدا آب خواست.

«فَلَمَّا أَصْرَبَ بِعَصَاكَ الْاِجْرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ أَيْبْنَا عَشْرَةَ عَيْنًا» (۷)

به موسی گفتیم: با عصابت بر آن سنگ بز. پس موسی با عصایش بر آن سنگ زد. سپس دوازده چشمه از آن سنگ جوشید، به طوری که مشخصاً هر طایفه‌ای از آنها آشخور خود را شناخت و گفتیم: از روزی خدا بخورید و بیاشامید و تبهکارانه در زمین فساد نکنید.

همین مضمون در سوره مبارکه اعراف آیه ۱۶۰ نیز آمده است.

پیام‌های تربیتی معجزه عصای موسی

۱) یکی با تدبیر در آیات قرآن کریم، به برخی پیام‌های سیاسی، اجتماعی و تربیتی (معجزه عصای موسی) می‌پردازیم. الف) رمز اعجاز عصای موسی در تمام آیات یاد شده، این خداوند است که به موسی دستور می‌دهد از عصا استفاده کند. وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَزَكَّيْنَاكَ مِنْ آلِ مَرْيَمَ إِذِ الْقَوْلِ الْأَوَّلِيِّ الْحَدِيثِ... (۸) وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ... (۹) اَصْرَبْ بِعَصَاكَ الْاِجْرَ... (۱۰) اَصْرَبْ بِعَصَاكَ الْاِجْرَ... (۱۱)

درختان را می‌ریزد و کارهای روزمره زندگی را انجام می‌دهد. (۱۲) اما خداوند ساده‌ترین وسیله‌ها را به بزرگترین معجزه‌ها و نشانه‌ها تبدیل می‌کند و همان‌ها را ابزاری برای پیروزی مؤمنان و شکست دشمنان قرار می‌دهد. فرعون را به خدا دعوت می‌کند، ساحران را شکست می‌دهد، بنی‌اسرائیل را از رود بزرگ نیل نجات می‌دهد و نیازهای زندگی مردم بنی‌اسرائیل را پاسخ می‌دهد.

این قانون الهی است هر چیزی که به قدرت خداوند متصل شد، به معجزه‌ای بزرگ تبدیل می‌شود؛ خواه مانند دوران انقلاب، مشت می‌باشد در برابر توپ و تانک یا مانند دوران جنگ تحمیلی، سلاحی باشد در برابر دشمنان خدا، و خواه موسیقی باشد در برابر گنبد آهنین! این همان سخن قرآن کریم است که می‌فرماید: «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَ لِكِنَّ اَللَّهَ زَمَىٰ» (۱۳) یعنی ای پیامبر! هنگامی که به سوی دشمنان تیر پرتاب کردی، تو پرتاب نکردی، بلکه خدا پرتاب کرد.

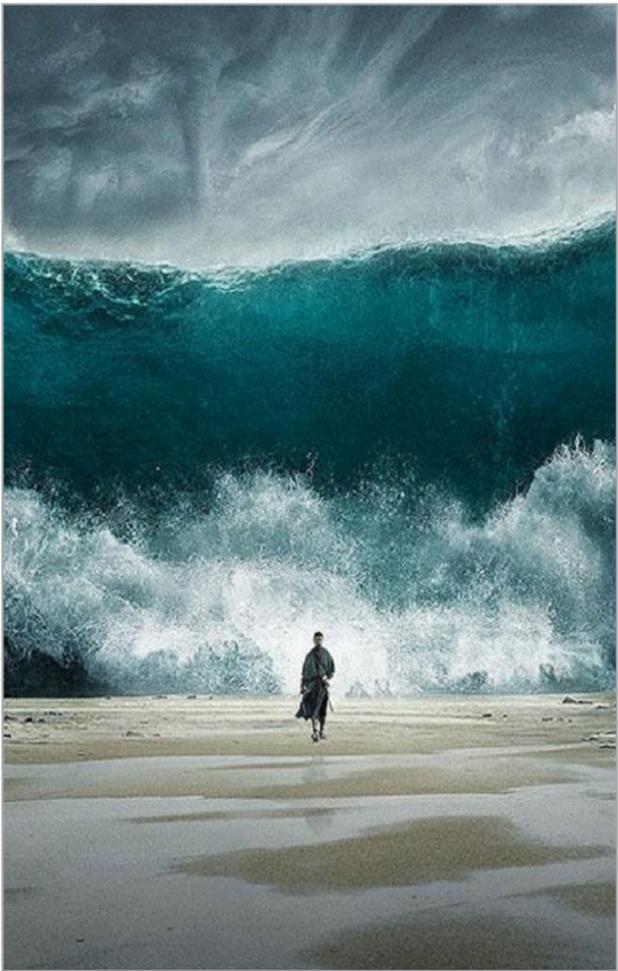
در حادثه‌ی رود نیل نیز معجزه عصای موسی یک پیام بسیار مهم دارد. «قانون طبیعی این است که آب، سیلان داشته باشد، آب نمی‌تواند بدون سیلان باشد و پایبند اما قانون طبیعی نقض می‌شود با عصای

هیچ چیزی نیستند اما در باطن همه‌ی قدرت متعلق به اینها است، چون قدرت متعلق به خدا است.» (۲۰)

همین ایمان موسی به معیت الهی در هنگامه رویارویی با بن‌بست رود نیل نیز وجود دارد. «بنی‌اسرائیل که با موسی بودند، خوفشان برداشت، گفتند که یا موسی! الان به ما میرسند... ما را بگیرند و قتل‌عام میکنند. موسی چه جواب داد؟ حضرت موسی در جواب گفت: قال کَلِمًا، هرگز چنین چیزی پیش نخواهد آمد؛ چرا؟ اِنْ مَعِيَ رَبِّي، وعده‌های است. خدا یا من است.» (۲۱)

این واقعه به وضوح تقابل دو تفکر و دو گفتمان را نشان می‌دهد. جریان که همیشه تحت تأثیر ابرقدرتی ظاهری دشمنان خدا، بهانه‌ای برای انحراف از مسیر خدا دارند و تفکری که با توکل بر خدا همیشه در مسیر الهی مقاومت میکنند و میدانند در زندگی الهی بن‌بستی وجود ندارد.

ج) راز اطمینان قلب موسی
موسی در دوران مبارزه با فرعونیان، دارای اطمینان قلب بود. راز این اطمینان قلب را باید در ایمان به وعده‌های صادق الهی دانست. ایمان به وعده‌های الهی مانند وعده پیروزی، وعده شکست دشمن، وعده گشایش و

آسایش، وعده آینده روشن، باعث اطمینان قلب در معرکه مبارزه می‌شود. «همواره تحقق معجزگون وعده‌های الهی، نشانه‌ی امیدبخشی است که تحقق وعده‌های بزرگتر را نوید میدهد. حکایت قرآن از دو فرعونیان، خداوند به مادر موسی داد، نمونه‌ای از این تاکتیک ربوبی است... تحقق وعده‌ی اول که وعده‌ی کوچکتر و مایه‌ی دلخوشی مادر بود، نشانه‌ی تحقق وعده‌ی رسالت شد، که بسی بزرگتر و البته مستلزم رنج و مجاهدت و صبر بلندمدت بود.» (۲۲)

آن‌گاه که خداوند می‌خواهد به موسی آرامش دهد، موسی را به دوران کودکی‌اش می‌برد. «آن‌گاه که فرعونیان قصد کشتن تو را در نوزادی داشتند، به مادرت الهام کردیم که تو را درون صندوق بگذارد و وعده دادیم که تو را با او بازگردانیم و تورا بازگردانیم!» (۲۳) راز یادآوری این ظاهره برای موسی این است که بداند «وَلِئَلَّیْمَ أَنْ وَعِدَ اَللَّهِ» (۲۴) «بداند که این وعده‌ای که ما دادیم - و گفتیم منجی را میفرستیم و کسی را خواهیم فرستاد که بنا است جامعه‌ی بنی‌اسرائیل را در مصر از استضعاف خارج کند - وعده‌ی درستی است، دلش مطمئن نشود، و خاطرجمع نباشد.» (۲۵) «خداوند متعال برای اینکه دلها محاسبه نشود، خدا با شما است. فرمود: اِنِّیْ وَجَّعْتُ لَکُمْ دُو نَفَرٍ اِنْسَانٍ غَیْرِ مَسْلُوحٍ فَرِیْقَیْ جَمْعِیَّتِ عَظِیْمَ نَبِیْرِی فِرْعَوْنِی، علی‌الظاهر

فرعونی به آغوش مادر برگشت، خدای متعال می‌فرماید... این وعده‌ی اولی را برایش تحقق دادیم، برگردانیم تا بداند وعده‌ی خدا درست است؛ آن وعده‌ی دوم هم محقق خواهد شد.» (۲۷) «دیدی وعده‌ی اول چه‌طور زود عملی شد؟ دیدی بچه‌ی که در راه خدا داده بودی، چه‌طور زود به تو برگشت؟ آن وعده هم به همین شیرینی تحقق پیدا خواهد کرد.» (۲۸) خداوند در دوران مبارزه با طاغوت پهلوی و بعد از آن نیز بارها وعده‌های صادق خود را به جامعه اسلامی نشان داده است. وعده‌های صادقی که نوید پیروزی نهایی را دارند.

د) خدای موسی یکی است!
بنا تدبیر در دوره‌های مختلف معجزه حضرت موسی (ع) در می‌بایم، اعجاز الهی منحصر به موضوع مبارزه نیست؛ بلکه خدای دوران انقلاب موسی همان خدای دوران حکومت اوست. همان خدایی که به عصای موسی دستور استدلال بر فرعون را می‌دهد، ساحران را به ایمان وا می‌دارد و برای زندگی بنی‌اسرائیل آب می‌جوشاند. وقتی خداوند به کسی قدرت بدهد، تنها در مسائل نظامی قدرت نمی‌دهد. خدای عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، علمی، فرهنگی و سبک زندگی نیز همان خدای عرصه نظامی است.

اعجاز عصای موسی این پیام تربیتی را دارد که در عرصه اقتصادی، روابط خارجی، چالشهای فرهنگی و سبک زندگی نیز باید گفت: «تورا است معجزه در کف ز ساحران مهراس
عصای بیفکن و از بیم ازدها مگریز»

۱) امین شیرازی احمد، آئین باغت، شرح فارسی مختصرالمعانی، ج ۴، ص ۵۹۳ و ۵۹۴

۲) این قید تفاوت «اقتباس» یا «تلمیح» معلوم می‌شود. «تلمیح» مثل این بیت که به داستان یوسف اشاره دارد: یوسف کم گشته بازآید به کنعان غم مخور/ کلبهٔ احزان شود روزی گلستان غم مخور (حافظ غزل ۲۵۵) و «اقتباس» مثل: از سر شب تا سحر بر آن رخ چون آفتاب / برفشاندم زلف او (حتی تواتر بالحجاب)؛ سورهٔ ص، آیهٔ ۳۲

۳) سوره قصص، آیه ۳۱
۴) سوره طه، آیه ۴۳
۵) سوره اعراف، آیه ۱۰۷
۶) سوره طه، آیه ۶۹ و ۶۸
۷) سوره شعراء، آیه ۶۳
۸) سوره بقره، آیه ۶۰
۹) سوره قصص، آیه ۳۱
۱۰) سوره طه، آیه ۶۹
۱۱) سوره شعراء، آیه ۶۳
۱۲) سوره اعراف، آیه ۱۶۰
۱۳) سوره طه، آیه ۱۸
۱۴) سوره انفال، آیه ۱۷
۱۵) حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تفسیر سوره جمعه، ص ۲۳

۱۶) آیات در دیدار بسیجیان، ۵۳/۰۹/۱۳۹۵
۱۷) سوره طه، آیه ۲۱
۱۸) سوره طه، آیه ۴۶
۱۹) سوره طه، آیه ۶۸
۲۰) سوره طه، آیه ۷۷

۲۱) آیات در دیدار مداحان اهل بیت (ع)، ۰۷/۱۱/۱۳۹۷
۲۲) آیات در دیدار بسیجیان به مناسبت هفته بسیج، ۰۳/۰۹/۱۳۹۵
۲۳) آیات در اجلاس جهانی علما و بیداری اسلامی، ۰۹/۰۲/۱۳۹۲
۲۴) سوره طه، آیات ۳۷ تا ۴۰
۲۵) سوره قصص، آیه ۱۳

۲۶) آیات در دیدار پژوهشگران و کارکنان مؤسسه «دارالحدیث» و پژوهشگاه «قرآن و حدیث»، ۲۱/۰۳/۱۳۹۳
۲۷) آیات در دیدار مردم قم، ۱۹/۱۰/۱۳۹۱
۲۸) آیات در دیدار مردم قم، ۱۹/۱۰/۱۳۹۱
۲۹) آیات در دیدار جمعی از آزادگان، ۲۶/۰۶/۱۳۹۶
۳۰) سوره طه، آیه ۶۹ و ۶۸

۳۱) آیات در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی، ۱۵/۰۹/۱۳۹۶
۳۲) سوره ابراهیم، آیه ۵
۳۳) سوره ابراهیم، آیه ۲۷
۳۴) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۳۵) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۳۶) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۳۷) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۳۸) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۳۹) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۰) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۱) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۲) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۳) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۴) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۵) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۶) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۷) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۸) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۴۹) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸
۵۰) خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۷/۱۰/۱۳۹۸